

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 4

Частина III

**Одеса
2018**

УДК 311
ББК 60.6

Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина III. – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – 196 с.

Автори:

Вітковська К. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю. О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Самотоєнкова О. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Тарасова К. І. – к.е.н., викладач кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Антоненко К. Е. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Барон Г. І. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бойчева О. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бурлаєва В. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Варналій А. О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Калантарчук Т. І. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Качкалова Л. Ю. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Лузанова К. А. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Любович А. А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Манєва К. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мілева Т. Д. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мітішова І. С. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Москаленко К. С. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мотовіліна Г. В. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Негруль Д. А. – студент фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Пархоменко Л. В. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Поповська А. О. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету,
Саблістюк О. О. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Стародубцева Т. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Тутов В. О. – студент фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Унтілов В. В. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Чорний Є. В. – студент фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Шишацька В. А. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Шувера О. О. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету

У збірнику наводяться результати дослідження студентів та викладачів кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів у деяких країнах світу, в Україні та окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

© колектив авторів, 2018

ЗМІСТ

Варналій А.О., Самотоєнкова О.В. Аналіз середньої заробітної плати в Україні за видами економічної діяльності.....	7
Любович А.А., Ольвінська Ю.О. Аналіз середньої освіти в Україні.....	14
Калантарчук Т.І., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз показників навколишнього середовища.....	21
Бурлаєва В.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз захворюваності населення України.....	28
Бойчева О.П., Вітківська К.В. Статистичне дослідження рівня життя населення.....	33
Калантарчук Т.І., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз забору води з природних водних об'єктів в Україні та Одеській області.....	41
Шувера О.О., Тарасова К.І. Статистичний аналіз народжувальності в Україні	45
Поповська А.О., Тарасова К.І. Статистика сортування, переробки та вторинного використання відходів в Україні	53
Бойчева О.П., Самотоєнкова О.В. Сучасний стан фондового ринку України	58
Стародубцева Т.В., Самотоєнкова О.В. Статистичний аналіз ринку зерна в Україні	64
Варналій А.А., Самотоєнкова Е.В. Развитие рынка информационных услуг в Украине	69
Манєва К.П., Самотоєнкова О.В. Динаміка та структура споживчих товарів в Україні	77
Унтілов В.В., Самотоєнкова О.В. Сучасний стан ринку енергоресурсів в Україні	86
Калантарчук Т.І., Самотоєнкова О.В. Особливості розвитку ринку інновацій в Україні	92
Любович А.А., Самотоєнкова О.В. Аналіз первинного ринку нерухомості в Україні	97
Негруль Д.А., Ольвінська Ю.О. Особливості кредитування малого бізнесу в Україні	104

Тутов В.О., Ольвінська Ю.О. Проблеми та перспективи функціонування ринку дорогоцінних каменів	109
Качкалова Л.Ю., Саблюк О.А., Ольвінська Ю.О. Тенева економіка України	115
Унтілов В.В., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз рівня доходів населення України	121
Бойчева О.П., Ольвінська Ю.О. Сучасний стан житлового фонду України	128
Барон Г.І., Ольвінська Ю.О. Сучасний стан державного регулювання конкуренції та монополізації ринку в Україні	133
Шишацька В.А., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз демографічної ситуації в Україні	137
Мілєва Т.Д., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз економічного розвитку Індії	142
Пархоменко Л.В., Москаленко Е.С., Ольвінська Ю.О. Статистический анализ ресурсов и расходов домохозяйств	147
Лузанова К.А., Ольвінська Ю.О. Сучасний стан та перспективи розвитку ринку послуг України	152
Чорний Є.В., Ольвінська Ю.О. Страховий ринок України: проблеми та перспективи розвитку	158
Мітішова І.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз доходів державного бюджету України	164
Мотовіліна Г.В., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз ринку праці в Україні	172
Негруль Д.А., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз зносу основних засобів в Україні	179
Антоненко К.Э., Ольвінська Ю.О. Анализ проблем налоговой системы Украин	185
Вітківська А.А., Ольвінська Ю.О. Використання статистичних методів у маркетингових дослідженнях	191

ОСОБЛИВОСТІ КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Негруль Д. А.¹, Ольвінська Ю. О.²

1 – студент, фінансово-економічний факультет,

2 – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики

Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Негруль Д. А., Ольвінська Ю. О. Особливості кредитування банками України малого бізнесу. Досліджено вплив банківського кредитування на розвиток малого бізнесу в Україні. Розглянуто проблеми розвитку кредитних відносин. Проаналізовано світовий досвід стимулювання розвитку малого бізнесу за допомогою пільгового кредитування.

Ключові слова: банк, кредит, конкурентоспроможність, економічне зростання, пільгове кредитування.

Негруль Д. А., Ольвинская Ю. О. Особенности кредитования банками Украины малого бизнеса. Исследовано воздействие банковского кредитования на развитие малого бизнеса в Украине. Рассмотрены проблемы развития кредитных отношений. Проанализирован мировой опыт стимулирования развития малого бизнеса с помощью льготного кредитования.

Ключевые слова: банк, кредит, конкурентоспособность, экономический рост, льготное кредитование.

Negrul D. A., Olvinskaya J. O. Features of lending to small business by Ukrainian banks. The influence of bank lending on the development of small business in Ukraine was studied. The problems of development of credit relations are considered. The world experience of small business development stimulation by means of preferential crediting is analyzed.

Keywords: bank, loan, competitiveness, economic growth, preferential crediting.

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Негруль, Д. А. Особливості кредитування малого бізнесу в Україні [Текст] / Д. А. Негруль, Ю. О. Ольвінська // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина III – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – С. 104 – 108.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Малий бізнес – основа економіки для багатьох розвинених країн. Він забезпечує робочими місцями значну частку населення, та підвищує конкуренцію на ринку, а його доля у ВВП часто перевищує 50 відсотків. В Україні існує

ряд перешкод розвитку малого бізнесу, серед яких особливої уваги потребує проблема недостатнього кредитування.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Кредитування малого бізнесу є об'єктом дослідження багатьох вітчизняних та зарубіжних економістів. Зокрема можна виділити праці таких вчених, як Кузнєцова Л. В., Зверякова М. І., Ольвінської Ю. О., Кретова Д. Ю., Добриніної Л. В.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Позичка є важливим джерелом ресурсів для малого бізнесу, адже дозволяє підприємцям вести діяльність, не залучуючи власних ресурсів. Для банків таке кредитування є шляхом вигідного, та низько ризикового (принаймні у розвинених країнах) розміщення коштів. Для економіки в цілому банківське кредитування малого бізнесу є важливою складовою стабільного економічного зростання, а тому дослідження особливостей банківського кредитування в Україні є особливо актуальним.

Мета. Метою статті є аналіз впливу банківського кредитування на розвиток малого бізнесу в Україні.

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день конкурентоспроможність Української економіки є вкрай низькою. На жаль, світ не бачить у нашій країні провідного виробника комп'ютерів чи літаків. Це обумовлено рядом чинників, серед яких варто виділити високий рівень зносу основного капіталу на підприємствах, монополізацію, низьку якість та високу однотипність Українських товарів, тощо. “Структура промислового виробництва в Україні є деформованою, умови діяльності підприємств постійно погіршуються та призводять до їх збиткової діяльності: у 2014 році сума збитків становила 854 млрд. грн., що у 2,5 рази перевищило суму прибутків усіх підприємств країни – 337 млрд. грн.” [1, с. 4].

Розвиток малого бізнесу за таких умов є вкрай актуальним для Української економіки, адже підвищення конкурентоспроможності продукції, яку випускають крупні підприємства потребує значних капітальних інвестицій, залучення яких є вкрай проблематичним за існуючих умов. Розвиток малого бізнесу, з іншого боку потребує значно менших вкладень та може бути здійснений завдяки наявним у банків ресурсам.

“Потрібно зазначити, що малі підприємства мають ряд істотних переваг над великими. Вони без особливих труднощів успішно можуть функціонувати як у великих, так і в малих містах, навіть у селах. Малим підприємствам притаманні більш висока маневреність виробництва, здатність до швидкого перепрофілювання діяльності, зміни асортименту продукції. Впровадження нової техніки та нових технологій, готовність до виправданого підприємницького ризику. Розвиток мережі малих підприємств дозволяє наблизити сферу виробництва до споживача, підвищити ефективність використання місцевих сировинних та трудових ресурсів.” [5., с. 2].

Отже, малий бізнес спроможен вирішити більшість проблем, існуючих в Українській економіці на сьогоднішній день. Незважаючи на це, частка кредитів, що надаються малому бізнесу у кредитному портфелі банків менше 20%. На рисунку 1 відображена доля кредитування малого бізнесу у кредитному портфелі банків за період з 2004 по 2011 роки.

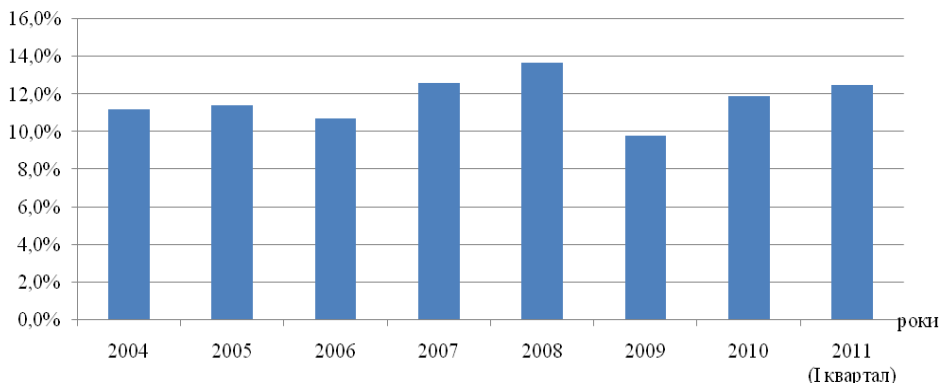

Рис. 1. Динаміка питомої ваги кредитування малого бізнесу

Окремо варто виділити структуру фінансування малого бізнесу. В розвинених країнах (наприклад країнах – членах ЄС питома вага кредиту в структурі джерел фінансування малого бізнесу становить не менше, ніж 60%, тобто доля власних коштів нижче 40%). В Україні доля кредиту – нижче 20%.

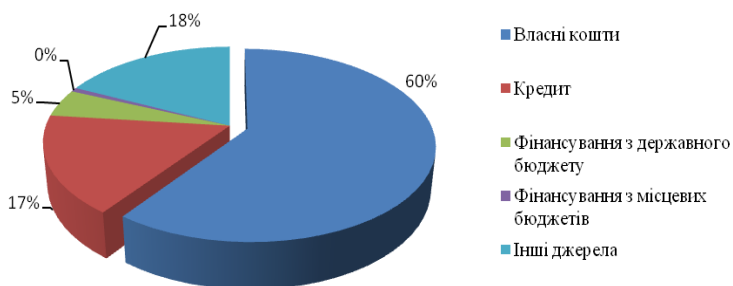

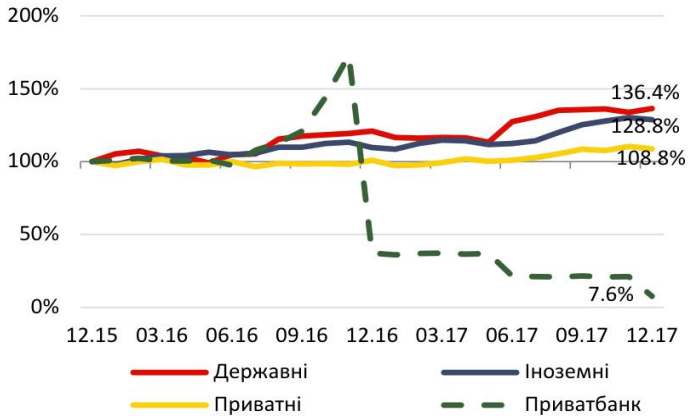
Рис. 2. Структура фінансування Українських підприємств.

Виходячи з наведених даних можна дійти простого висновку – більшість Українських підприємств, що відносяться до малого бізнесу функціонують за рахунок власних коштів. Це свідчить про несприятливі для розвитку бізнесу умови, адже перед початком своєї діяльності

підприємець повинен пройти своєрідну фазу “первинного накопичення”.

Отже, існуюча на даний момент ситуація у сфері банківського кредитування малого бізнесу не є сприятливою для розвитку національної економіки. При цьому існує тенденція до збільшення обсягів кредитування підприємств, що відображено у звіті НБУ.

*Чисті кредити підприємствам у гривні, 2015=100%**

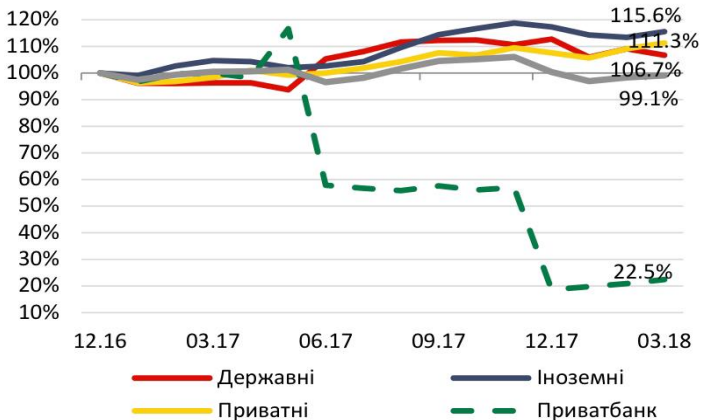

** у банках, платоспроможних на 01.01.18, з нарахованими відсотками*

Рис. 3. Темпи зростання кредитів малим підприємствам, 2016-2017 рр.

Таким чином, за період з 2015 по 2017 роки обсяг чистих кредитів підприємствам, що надані комерційними банками зріс на 8,8%

*Чисті кредити підприємствам у гривні, 2016=100%**

** у банках, платоспроможних на 01.04.18, з нарахованими відсотками*

В період з 2016 по 2018 роки обсяг чистих кредитів підприємствам, що надані комерційними банками зріс приблизно на 11,3%

Висновки. На сьогоднішній день Українська економіка потребує розвитку малого бізнесу, але існуючі в країні умови не стимулюють цей розвиток. У поєднанні із високими ставками податку, великою їх кількістю, нестабільною законодавчою базою та іншими чинниками, що стримують розвиток підприємництва існуючі обсяги кредитування малого бізнесу обмежують кількість осіб, що можуть займатися цією діяльністю, та стримують економічне зростання у країні. При цьому інтерес банків до кредитування малого бізнесу поступово підвищується, разом із обсягами кредитування. Проте існуючий темп роста обсягів банківського кредитування малого бізнесу є недостатнім для забезпечення швидкого збільшення долі кредиту у структурі фінансування підприємств.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кузнєцова Л. В. Роль банківського кредитування у стимулюванні процесів економічного зростання в Україні / Л. В. Кузнєцова // Політика Національного банку України щодо подолання фінансово-економічної кризи і формування монетарних передумов розвитку економіки: матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 5-6 листопада 2015 року). – 2016. - С. 210-216.
2. Добриніна Л. В. Формування та розвиток інвестиційних банків в Україні / Л. В. Добриніна // Стабілізація фінансово-економічної системи України: новітні моделі та перспективи розвитку: монографія / за заг. ред. О. М. Гончаренко, О. С. Світличної. – Одеса: Атлант, 2017.
3. Кузнєцова Л. В. Банківський кредит як джерело фінансового забезпечення розвитку АПК України / Л. В. Кузнєцова // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: економічні науки. - 2014. – Вип. 9. - Ч. 1. - С. 183-187.
4. Ольвінська Ю. О. Основні напрями підвищення ефективності функціонування суб'єктів підприємницької діяльності / Ю. О. Ольвінська // Формування ринкових відносин в Україні. – 2013.- №12. – С. 166-171.
5. Кузнєцова Л. В. Вплив банківської системи України на розвиток малого та середнього бізнесу / Л. В. Кузнєцова // Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. пр. / голов. ред. М. І. Зверяков; Одеський нац. екон. ун-т. – Одеса, 2012. – Вип. 45 (2). - С. 249-254.
6. Зверяков М. І. Банківський та реальний сектори економіки України: оцінка взаємозв'язків і детермінант розвитку / М. І. Зверяков, Л. В. Жердецька / Економіка України. – 2017. - № 10. – С. 31-48.
7. Кретов Д. Ю. Особливості розвитку кредитної діяльності банків України / Д. Ю. Кретон // Формування сучасного економічного простору: переваги, ризики, механізми реалізації: збірник тез з конференції. – 2016. – С. 35-40.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

ВИПУСК 4

Частина III

**Одеса
2018**